

Ótrygggleikin dreg

Honum dámar ótrygggleikan og óvissuna. Impulsiva forvitni hansara skal hava fríar ræsur. Og hann krevur, at tað allatíðina skal henda okkurt nýtt. 33 ára gamli oljustjórin hjá Amerada Hess í Føroyum, Ben Arabo, flytur nú til London til nýtt starv á somu fyriritøku

SAMRØÐA

Heini í Skorini
heini_skorini@yahoo.com

Hann situr til borðs við teimum finastu. Frá háhúsum í oljubýnum Houston til arabiskar háborgir í Egyptalandi til tropiska umhvørvið í Malaysia. Ferðing millum ymsu heimspartarnar hevur verið gerandiskostur, síðani hann við síðuna av stjórnarstarvi sínum í Føroyum hevur umsitandi oljuloyvi fyri Amerada Hess kring heim. Fyrst bert í Norðurveituroyropa frá 2003, men í nýggja starvinum skal hann arbeiða í øllum Evropa, Norðurafrika og Asia.

Tí flytur 33 ára gamli oljustjórin Ben Arabo nú til London. Hann hevur verið stjórnari í Føroyum hjá risastóra oljufelagnum Amerada Hess síðani 1999, men nýggja og ábyrgdarfulla starvið hjá sama oljufelagi sum umsitari av kommersiellum oljuloyvum í trimum heimsportum hevur við sær, at hann nú fer av landinum og fær heitið "Licence Business Manager" hjá Hess, sum navnið nú er stýtt til.

Impulsivur og forvitni

– Mær dámar væl, at tað allatíðina hendir nakað kring ein. Mær dámar óvissuna, sum valdar í hesum yrki, og mær dámar ótrygggleikan, tí tað krevur dirvi og nærlagni. Eg trívist ikki í óvógnum stabiliteti og kundi ikki ímyndað mær ein gerandisdag, sum er ov lættur at spáa um. Tá er ov lætt at sovna, slær Ben fast. Sjálvur sigur fráfarandi oljustjórin, at hann er bæði impulsivur og forvitni, og hetta er drivmegin í yrkinum.

– Kanska eri eg ov bráur av og á, uttan at hetta higartil hevur elvt til nakra katastrofu. Hinvegin verður tú í hesi vinnuni noyddur til at satsa, skera ígjøgnum og taka eina avgerð undir sera trongum tíðarkarmum. Tað kann vera torført men ger tað heila meiri spennandi, sigur Ben.

Hann hevur eina lívsfilosofi, sum ikki er til at fara skeivur av. Lívið skal ikki vera ov lætt. Avbjóðingarnar skulu allatíðina vera har. Og nýggjar leiðir skulu roynast.

– Eg havi eina greiða sannføring um, at tað altíð er betri fyrst at royna og síðani at finna avmarkingarnar, heldur enn at seta avmarkingarnar frammanundan. Tú finnur tær við at royna teg fram og uppliva, hvar mörkini eru, sigur Ben.

Okkurt er galið

Í miðnámskúlanum arbeiði Ben Arabo sum ungur fyri Smyril Line við ymsum lestrarstovum, og eftir lokið studentsprógv kundi hann kalla seg cand.merc. í uttanríkishandli frá Árhús í januar í 1997. Sama ár fekk hann starv hjá Amerada Hess í London og hevur starvast í oljuvinnuni síðani.

Men Ben hevur áhuga fyri øðrum enn oljuboring, oljupallum og oljuloyvum. Umframt stóra frítíðartrivið, sum er at lesa ævisögur, skaldsögur og søguligar bókur, fylgir hann væl við, hvat fer fram á politiska pallinum.

– Poliitikkur hevur altíð havt min stóra áhuga, og eg fylgi við nýggjastu tíðindunum hvønn dag. Sjónarringurin er mangan syndarlaga smalur í føroyskum poliitikki, og eg eri mangan

ósamdur, men eg havi virðing fyri føroyskum politikarum, tí teir røkja eitt so týðningarmikið starv, sigur Ben Arabo, sum serliga hevur áhuga fyri føroyskum búskapi og vinnulívi. Og júst á hesum øki hevur hann greiðar meiningar.

– Føroyska tjóðin stendur yvir fyri einum stórum paradoksi. Andsøgnin er, at samstundis sum inntøkurnar í landskassan ongantíð hava verið stórra, hava vit eitt stórt hall á figgjarlógini. Henda einfalda sannroynd ber boð um, at okkara samfelag onkursvegna ikki hongur saman,

sigur Ben Arabo avgjørdur. Hann metir, at hátturin, føroyskir politikarar handfara okkara búskap, er merktur av støðuloysi.

– Málini eru sera ógreið. Vit hava onga greiða strategi fyri, hvat vit vilja, og hvørji mál og øki vit veruliga vilja satsa uppá. Í staðin fyri at seta hesi mál upp og raðfesta tey á figgjarlógini, allokera vit fyrst peningin og finna síðani útav, hvat vit kunnu klára við tí peningi, vit hava, sigur Ben affinnandi. Hann metir, at føroyskir politikarar skulu læra seg at rokna eftir reyv. Tað

vil siga at byrja við úrslitnum og síðani at finna miðlarnar.

– Meginreglan er at finna málini fyrst, og so at finna amboðini. Í dag er tað umvent, og tað kostar okkum dýrt í longdini, er Ben greiður. Men hvat skal itøkiliga broyttast sambært Ben? Hvarjar eru orsökarnar til, at samlaða rokniestykkið anno 2006 ikki gongur upp?

– Eg meti, at vit m.a. skulu endurskoða okkara skattaskipan radikalt. Vit hava blint kopierað eina danska skattaskipan, sum er konstruerað til eitt heilt annað samfelag og hóskar

– Í hesi vinnuni skalt tú satsa, skera ígjøgnum og taka eina avgerð undir sera trongum tíðarkarmum

– Stóra andsøgnin er, at samstundis sum inntøkurnar í landskassan ongantíð hava verið stórra, hava vit eitt stórt hall á figgjarlógini

– Vit mugu læra at hyggja longri enn til Danmarkar

ur oljustjóran

– Mær dámar væl, at tað allatíðina hendir nakað kring ein. Mær dámar óvissuna, sum valdar í hesum yrki, og mær dámar ótryggleikan. Eg kundi ikki ímyndað mær ein gerandisdag, sum er ov lættur at spáa um. Tá er ov lætt at sovna, sigur 33 ára gamli oljustjórin Ben Arabo, sum nú flytur til London til nýtt starv fyri somu fyrritøku

Mynd: Jens Kristian Vang

ikki nakað, eg gangi og hugsi um, sigur Ben Arabo.

Men politiska tilvitskan er sterk. Og mongu arbeiðsferðirnar kring heimin hava ávirkað. Ben greiðir frá, at slumkvarterið í Kairo setur tingini í perspektiv.

– Við at siggja fátækraðemið og neyðina í øðrum londum gerst ein takksamur fyri okkara egna velferðarsamfelag. Við at siggja, hvussu avmarkaðar møguleikar ungdomar í mongum londum hava, gerst ein takksamur fyri møguleikarnar hjá okkara egna ungdomi. Tak bert eitt fyri okkum so sjálvsagt fyrirbrigdi sum ókeypiss útbúgving, sum er ein ómetaliga stór mangelvøra kring allan heimin, sigur Ben.

Eitt er, hvat Ben registrerar úti í viðu verð. Eitt annað er hansara egna røtur. Og Ben sigur seg vera tilvitaðan um sín egna uppruna.

– Eg hevði tveir abbar, sum báðir vóru fiskimenn, og sum lögdu lunnar undir mitt liv og møguleikar. Mitt ættarlið og ættarliðini eftir meg standa í djúpari skuld til tey, sum stríddust og lögdu lunnar undir okkara velferðarsamfelag. Fyri tað um eg siti á “den grønne gren”, fari eg ikki at gloyma tey, sum ikki hava og hovdu somu umstøður, sigur Ben avgjörður.

Men kann hann so avdúka, hvønn flokk hann hoyrir til?

– Nei nei, eg eri ikki limur í nokrum flokki. Men eg kann siga so mikið sum, at mín politisku virði eru eyðkend av, at eg vil verja og menna tað norðurlenska velferðarmodellið. Tað eru nakrar grundleggjandi velferðarskipanir, sum bara skulu vera í lagi í einum og hvørjum samfelagi, so

sum eitt dygdargott heilsuverk og útbúgvingarskipan, slær Ben fast.

Smalur sjónarringur

At ferðast kring heimin fyri eina fyrritøku við umleið 10.000 starvsfólku kring allan knøttin viðkar um sjónarringin. Nýggj menniskju, øðrvísi hugsunarhættir og fremmandar mentanir. Ben Arabo livir í globala mældrinum og merkir alheimsgerðina í gerandisdegnum. Men sambært honum hava føroyingar ikki ein konstruktivan hugburð til heimin uttanfyri.

– Ein upplivir mangan ein smalan horisont í Føroyum. Smáligeitin er sjónlig, politiska kjakið er alt ov afturlitandi, og prosessin tykist mangan vera týðningarmiklari enn málini fyri okkara politikarar, metir Ben Arabo.

Um tað er nakað, sum fær hann at ilskast ella harmast, er tað smálígt grenj. Tvørturímóti gleðist hann um fólk, sum hevja seg upp um fjöldina og gera okkurt nýtt. Slóðbrótarar, sum flyta mork og gera okkurt óvanligt.

– Tá eg hoyri sólskinssøgur um fólk, sum veruliga hava gjørt mun, gerist eg glaður. Míni fyrirmyndir eru menniskju, sum bæði anonymt og sjónliga hava avrikað okkurt, og her hugsi eg bæði um útlendskar uppfinnarar, vinnulívsmenn og statsmenn, um stórar føroyskar politikarar eftir 1948, men eisini um fólk, sum í tí dulda hava arbeitt og strevast fyri seg og sítt samfelag, sigur Ben Arabo. Hann leggur afturat,

at í sínum arbeiði hittir hann eisini fólk, sum eru hugtakandi.

– Eg havi tey framihjártandi at hava starvsfelagar, sum eru heimsautoritetar og leiðandi persónar í alheims oljuvinnu. Førandi náttúruvísindamenn í oljugransking og førandi vinnulívsmenn, sum megna at gera olju til eina orkukeldu fyri heimssamfelagið. Hesir persónar eru eisini fyrirmyndir, sigur Ben Arabo.

Føroyar og heimurin

Nú gongur leiðin so til London hjá Ben Arabo og familju, og fleiri uppgávur bíða í einum spennandi, men krevjandi sessi.

Litandi afturá sigur Ben, at árin 2000 og 2001, tá alt snúði seg um loyvi og brunnar undir Føroyum, vóru spennandi, men síðani fór aktiviteturin niður, og Ben fekk áðrar uppgávur frá leiðsluni í Hess við síðuna av sínum stjórasessi í Føroyum.

Umsiting av kommersiellum oljulongum er so vorðið hansara uppgáva burturav og verður nú hansara fulla arbeiði. Seks ára gamla oljulongið, sum Amerada Hess fekk í 2000, gongur nú út, og tá felagið tí ikki longur verður operatorur undir Føroyum, verður minni at gera hjá nýggja stjóranum eftir Ben. Og sjálvur metir hann, at tíðin er røtt til at fara víðari.

– Heimurin fer ongantíð at tillaga seg okkum, og tí mugu vit út í heimin at tillaga okkum eftir honum og royna hann. Jú skjótari føroyska samfelagið sær hetta, jú betri, endar Ben Arabo.

ikki í Føroyum. Eg havi fyrr tosað um ein sonevndan transaksiónsskatt, har skattur verður lagdur á allar transaksiónir yvirhøvdur. Umframt eina meiri einfalda og gjøgnumskygda skattaskipan hevði hon eisini lætt um skattatrygð á vanliga borgaran og lagt meiri skatt á tær allarstørstu transaksiónirnar, metir Ben, áðrenn hann heldur fram.

– Sum heild er tað ein størur trupulleiki, at alt okkara lógarverk er skrivað, sum um Danmark er allur okkara umheimur. Alt ov stórt partur

av danska lógarverkinum verður flutt beinleiðis yvir í føroyska samfelagið, uttan at tað hóskar okkum. Vit mugu læra at hyggja longri enn til Danmarkar, metir Ben Arabo.

Vælferðarsamfelagið

Sjálvur vísir hann frá sær alt prát um at gerast politikari í bræði.

– Ein skal ongantíð siga ongantíð, men í dag kemur tað ikki uppá tal. Eg havi ivaleyst við mínum núverandi starvi og trívist væl. At gerast politikari er

– Málini eru sera ógreið. Vit hava onga greiða strategi fyri, hvat vit vilja, og hvørji mál og øki vit veruliga vilja satsa uppá

– Fyri tað um eg siti á “den grønne gren”, fari eg ikki at gloyma tey, sum ikki hava og hovdu somu umstøður sum eg

– Smáligeitin er sjónlig, politiska kjakið er alt ov afturlitandi, og prosessin tykist mangan vera týðningarmiklari enn málini